

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อนิเทศงานวิชาการภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้

2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้ที่อยู่ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เฉพาะในปีการศึกษา 2530 ประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ

2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน ได้กลุ่มประชากร จำนวน 18 คน

2.2 กลุ่มครู ได้แก่หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวดจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน ได้กลุ่มประชากร จำนวน 104 คน

รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 122 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น

2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 7 ข้อ ซึ่ง
สอบถามเกี่ยวกับ เขตการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เพศ อายุ อายุราชการ ภูมิภาคการศึกษา
และตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 สอบถามความ เข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
มีจำนวน 60 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices)
คำตอบมี 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว การสอบถามมีรายละเอียด
และจำนวนข้อดังนี้

- (1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตั้งแต่
ข้อ 1-17 จำนวน 17 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 28.33 แบ่งเป็น
- ความหมายของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - ความจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
- (2) แนวทางในการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตั้งแต่ข้อ
18-22 จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 8.33 แบ่งเป็น
- การดำเนินงานของโรงเรียน
 - การดำเนินงานของหมวดวิชา
- (3) กิจกรรมการนิเทศ ตั้งแต่ข้อ 23-31 จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ
15.00 แบ่งเป็น
- การระดมพลังสมอง
 - การสาธิต
 - การอภิปราย
 - การจัดทัศนศึกษา
 - การบรรยาย
 - การประชุม
 - การสังเกตการสอน

- การให้คำปรึกษาหารือ
- การประชุมปฏิบัติการ

(4) ทักษะของผู้นิเทศ ตั้งแต่ข้อ 32-36 จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ

8.33 แบ่งเป็น

- ทักษะเชิงธุรการ
- ทักษะเชิงวิชาการ
- ทักษะเชิงมนุษย์
- ทักษะเชิงบริหาร

(5) การนิเทศแบบคลินิก ตั้งแต่ข้อ 37-47 จำนวน 11 ข้อ คิดเป็นร้อยละ

18.33 แบ่งเป็น

- ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก
- วิธีการหรือขั้นตอนของการนิเทศแบบคลินิก
- ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก

(6) การวางแผนการนิเทศในโรงเรียน ตั้งแต่ข้อ 48-51 จำนวน 4 ข้อ คิด

เป็นร้อยละ 6.67 แบ่งเป็น

- ความหมายของการวางแผนการนิเทศ
- ความสำคัญของการวางแผนการนิเทศ
- ขั้นตอนของการวางแผนการนิเทศ

(7) การเขียนและประเมินผลโครงการนิเทศในโรงเรียน ตั้งแต่ข้อ 52-60

จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 15.00 แบ่งเป็น

- ความสำคัญ of โครงการ
- ขั้นตอนการเขียนโครงการ
- การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
- ความหมายและความสำคัญของการประเมินผลโครงการ
- ลักษณะของการประเมินผลโครงการ
- องค์ประกอบที่ควรประเมินผล

4. การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสารการอบรม คู่มือการปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และหลักสูตรการสัมมนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่ใช้ในการอบรมสัมมนาผู้บริหารและครูที่อยู่ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา
2. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรและขอบเขตของเนื้อหาการอบรม
3. นำผลการวิเคราะห์จากข้อ 1. และ 2. ให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตรวจสอบและพิจารณาแก้ไข เพื่อจะได้ทำเป็นกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
4. ขอบเขตของเนื้อหาการอบรมในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่วิเคราะห์ได้จากข้อที่ 1, 2 และ 3 มีดังนี้
 - 4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประกอบด้วย
 - ความหมายของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - ความจำเป็นของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
 - 4.2 แนวทางในการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประกอบด้วย
 - การดำเนินงานของโรงเรียน
 - การดำเนินงานของหมวดวิชา

4.3 กิจกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย

- การระดมพลังสมอง
- การสาธิต
- การอภิปราย
- การจัดทัศนศึกษา
- การบรรยาย
- การประชุม
- การสังเกตการสอน
- การให้คำปรึกษาหารือ
- การประชุมปฏิบัติการ

4.4 ทักษะของผู้นิเทศ ประกอบด้วย

- ทักษะเชิงธุรการ
- ทักษะเชิงวิชาการ
- ทักษะเชิงมนุษย
- ทักษะเชิงบริหาร

4.5 การนิเทศแบบคลินิก ประกอบด้วย

- ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก
- วิธีการหรือขั้นตอนของการนิเทศแบบคลินิก
- ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก

4.6 การวางแผนการนิเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย

- ความหมายของการวางแผนการนิเทศ
- ความสำคัญของการวางแผนการนิเทศ
- ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

4.7 การเขียนและประเมินผลโครงการนิเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย

- ความสำคัญของโครงการนิเทศ
- ขั้นตอนการเขียนโครงการนิเทศ
- การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

- ความหมายและความสำคัญของการประเมินผลโครงการนิเทศ
- ลักษณะของการประเมินผลโครงการนิเทศ
- องค์ประกอบที่ต้องประเมินผล

5. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาและการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียน จากคำரா เอกสารและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามหัวข้อและขอบเขตที่กำหนด แล้วเสนอผ่านการพิจารณา แนะนำ และแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. ทำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน เพื่อพิจารณาแนะนำ แก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แบบสอบถาม มีความสมบูรณ์ด้านเนื้อหาและถูกต้องทางด้านภาษา

7. ทำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรเป้าหมาย แต่เคยผ่านการอบรมและได้รับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมาแล้ว จำนวน 30 ท่าน จากนั้นทำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร K-R 20 (Kuder-Richardson Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.70

5. การส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 2,3 และ 4 ทางไปรษณีย์ และตามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 122 ฉบับได้รับกลับคืนมา 122 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 100.00 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 121 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 99.18 ของแบบสอบถามที่ส่งไปดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่มประชากร	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)			สมบรูณ์ร้อยละ
	ส่งไป	กลับคืนมา	สมบรูณ์	
ผู้อำนวยการโรงเรียน/อาจารย์ใหญ่ / ครูใหญ่	9	9	9	100.00
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	9	9	8	88.89
หัวหน้าหมวดวิชา	104	104	104	100.00
รวม	122	122	121	99.18

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบรูณ์ไปวิเคราะห์ด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เขตการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เพศ อายุ อาชีพ อาชวราชการ วุฒิศทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความเข้าใจของผู้บริหารและครูค่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน วิเคราะห์ดังนี้

2.1 ทาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้บริหารและครูที่มีความ เข้าใจค่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตามคะแนนความถูกต้องในแต่ละข้อโดยให้คะแนนดังนี้

ตอบถูก = 1 คะแนน

ตอบผิด = 0 คะแนน

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ใช้เกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาที่ประเมินผลโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนดังนี้

คะแนนร้อยละ 0 - 49	หมายถึงมีความ เข้าใจน้อยที่สุด
คะแนนร้อยละ 50 - 59	หมายถึงมีความ เข้าใจน้อย
คะแนนร้อยละ 60 - 69	หมายถึงมีความ เข้าใจปานกลาง
คะแนนร้อยละ 70 - 79	หมายถึงมีความ เข้าใจมาก
คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป	หมายถึงมีความ เข้าใจมากที่สุด

2.2 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐาน (\bar{X}_c) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = Standard Deviation) คะแนนความเข้าใจของผู้บริหารและครูคํอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนแต่ละคําน

สำหรับ เกณฑ์ของคําเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐาน (\bar{X}_c) ที่ใช้ในการแปลความหมายความ เข้าใจคํอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ใช้เกณฑ์ดังนี้

คําเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐาน 0-29.49	หมายถึง มีความ เข้าใจน้อยที่สุด
คําเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐาน 29.50-39.49	หมายถึง มีความ เข้าใจน้อย
คําเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐาน 39.50-49.49	หมายถึง มีความ เข้าใจปานกลาง
คําเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐาน 49.50-59.49	หมายถึง มีความ เข้าใจมาก
คําเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐาน 59.50 ขึ้นไป	หมายถึง มีความ เข้าใจมากที่สุด

2.3 คําเฉลี่ยและคําส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) จากการสอบถามความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้อํานวยการโรงเรียน/อาจารย์ใหญ่) คํอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นรายคําน จํานกตามขนาดของโรงเรียน อายุ อายุราชการ และวุฒิทางการศึกษา โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายคําเฉลี่ยมาตรฐานความเข้าใจ เช่นเดียวกับ เกณฑ์ที่ใช้ในข้อ 2.2

2.4 คําเฉลี่ยและคําส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) จากการสอบถามความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้ช่วยฝํายวิชาการ) คํอการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเป็นรายคําน จํานกตามขนาดของโรงเรียน อายุ อายุราชการ และวุฒิทางการศึกษา

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยมาตรฐานความเข้าใจ เช่นเดียวกับ เกณฑ์ที่ใช้ในข้อ

2.2

2.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score)

จากการสอบถามความเข้าใจของครูต่อกรณี เทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน อายุ อายุราชการ และวุฒิทางการศึกษา โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยมาตรฐานความเข้าใจ เช่นเดียวกับ เกณฑ์ที่ใช้ในข้อ 2.2

จากนั้น เสนอค่าสถิติและวิเคราะห์ผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายและแผนภูมิ สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอไว้ในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย